

Anexa la O.M.E.C.T.S. nr. 3793/24.04.2012 privind aprobarea programei școlare pentru disciplina
Istoria monarhiei în România (1866-1947)
(ciclul superior al liceului, curriculum la decizia școlii - CDȘ)

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Istoria Monarhiei în România (1866-1947)

(Clasele a XI-a – a XII-a)
(ciclul superior al liceului)
(Curriculum la decizia școlii – CDȘ)
(1 oră pe săptămână)

Aprobat prin O.M.E.C.T.S. nr. 3793/24.04.2012

București,
2012

Structura programei

Programa școlară are următoarea structură:

- Nota de prezentare – care identifică locul acestui curs opțional în ansamblul planurilor-cadru de învățământ;
- Competențele generale – specifice disciplinei de studiu;
- Valorile și atitudinile care reprezintă finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul istoriei pe durata învățământului liceal;
- Competențele specifice și conținuturile asociate acestora - propun elemente specifice cursului opțional derivate din caracteristicile traseelor educaționale, ce includ istoria ca domeniu de studiu la ciclul superior al liceului (clasele a XI-a și a XII-a);
- Sugestiile metodologice, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

Notă de prezentare

Programa cursului intitulat „*Istoria Monarhiei în România. 1866-1947*” face parte din oferta de cursuri opționale propusă elevilor și profesorilor de istorie de către M.E.C.T.S. în cadrul curriculum-ului la decizia școlii (CDS). Aceasta este destinată elevilor din clasele a XI-a – a XII-a și se desfășoară pe durata unui an școlar, o oră pe săptămână.

Programa școlară de curs opțional *Istoria Monarhiei în România (1866-1947)*, prin competențele generale și competențele specifice pe care le formulează, răspunde unui set de finalități ale studierii disciplinei Istorie, în ciclul superior al liceului, circumscrise următoarelor idei:

- formarea capacității de a reflecta asupra lumii, de a formula și de a rezolva probleme pe baza achizițiilor din diferite domenii ale cunoașterii;
- stimularea receptivității și a expresivității prin intermediul unor reprezentări multiple ale istoriei politice, în scopul construirii unei vieți de calitate;
- dezvoltarea competențelor esențiale pentru reușita personală și socio-profesională: comunicare, gândire critică, prelucrarea și utilizarea contextuală a unor informații complexe;
- asigurarea condițiilor favorabile manifestării morale, autonome și responsabile din punct de vedere civic.

Cursul opțional se adresează elevilor din cursul superior al liceului și are drept scop familiarizarea acestora cu importanța și rolul monarhiei în România, în contextul pluralismului și diversității de idei, al eficientizării cunoașterii statului de drept, democratic, monarhic - constituțional și parlamentar.

Cursul se focalizează pe înțelegerea specificului cunoașterii de tip istoric, aplicabil în cazul de față atât domeniului politic, cât și celui public, putând fi încadrat următoarelor conținuturi:

- 1.) ***Oamenii, societatea și lumea ideilor,***
- 2.) ***Statul și Politica,***
- 3.) ***Relații internaționale.***

Programa cursului *Istoria Monarhiei în România (1866-1947)* a fost realizată având în vedere atingerea obiectivelor sistemului învățământului preuniversitar românesc, adecvarea acestora la asigurarea educației pentru o cetățenie democratică.

Programa are în vedere realizarea următoarelor cerințe:

- ❖ să asigure o abordare complementară la temele care tratează istoria monarhiei în România, rolul acestei instituții în modernizarea societății românești și pe care elevii le studiază în cursul superior al liceului, în cadrul cursului general de istorie;
- ❖ să stimuleze interesul elevilor pentru istoria monarhiei în România secolelor al XIX-lea – al XX-lea;

- ❖ să permită elevilor din cursul superior al liceului să reflecteze asupra impactului domeniului politicului și al monarhiei în viața societății românești;
- ❖ să suplimenteze oportunitățile de predare-învățare, contribuind la atingerea competențelor specifice claselor de liceu;
- ❖ să răspundă unor interese legitime ale elevilor de liceu față de cunoașterea statutului, importanței și rolului monarhiei în modernizarea și evoluția societății românești;
- ❖ să susțină finalitățile cursului general de istorie prin setul de valori și atitudini propus și prin competențele specifice pe care le promovează;
- ❖ să propună un demers didactic realizat din perspectiva educației pentru un pluralism și diversitatea de idei, a perspectivelor multiple asupra istoriei, a utilizării surselor multiple de informare și documentare;
- ❖ să asigure premisele pentru continuarea învățării după finalizarea studiilor liceale;

Programa de curs opțional *Istoria Monarhiei în România (1866-1947)* încearcă să ofere un răspuns posibil la interesele de cunoaștere ale elevului de liceu, la evoluțiile din domeniul cercetării științifice, precum și la viziunea societății contemporane asupra educației, așa cum reiese din diferite documente la nivel european și Recomandările No.1283/1996 și 15/2001 ale Adunării Parlamentare a Consiliului Europei referitoare la studiul istoriei și al educației civice.

Competențe generale

Programa de față urmărește atingerea următoarelor competențe generale:

- 1.) Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate.
- 2.) Exersarea demersurilor și a acțiunilor civice democratice.
- 3.) Aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice.
- 4.) Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă.

Valori și atitudini

Educația pentru cetățenie și valori democratice presupune însușirea valorilor, atitudinilor și a comportamentelor specifice manifestării responsabile din punct de vedere civic, precum și dezvoltarea capacității de integrare activă în grupuri socio-culturale și profesionale diferite. În acest context, competențele generale și specifice, care trebuie formate prin procesul de predare-învățare a istoriei, promovează următoarele valori, atitudini și comportamente, ca de exemplu:

- coerență și rigoare în gândire și acțiune;
- gândire critică și flexibilă;
- gândire autoactivă și convergentă;
- disponibilitatea față de dialog și dezbateri;
- relaționarea pozitivă cu ceilalți;
- respectarea drepturilor fundamentale ale omului;
- dezvoltarea atitudinilor pro-active în viața personală și în cea socială;
- antrenarea gândirii prospective prin înțelegerea rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor;
- rezolvarea pe cale non-violentă a conflictelor;
- acceptarea reprezentărilor multiple asupra istoriei, culturii, vieții social-economice și politice;
- aprecierea valorilor trecutului prin raportare la actualitate;
- asumarea diversității etnice, sociale, religioase și culturale.

COMPETENȚE SPECIFICE	DOMENII DE CONȚINUT/CONȚINUTURI
<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p> <p>4.1. Descoperirea unor oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente</p> <p>4.2. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate</p> <p>4.3. Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate</p> <p>4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene</p> <p>4.5. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice în contexte istorice și cronologice</p>	<p><i>Monarhia în România în secolele al XIX-lea –al XX-lea</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Originea Familiei Regale din România; • Suveranii României; • Organizarea Casei Regale (mijloace financiare, domeniile regale, însemnele regalității, imnul regal); • Statutul monarhiei și a membrilor familiei domnitoare fixat prin Constituțiile din 1866, 1923, 1938; • Reședințe regale; • Rolul și importanța instituției monarhiei.
<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.1. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p>	<p><i>Monarhia constituțională în România</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Programul Adunărilor ad-hoc ale Principatelor Țării Românești și Moldovei; • Instaurarea monarhiei străine în România; • Monarhia – garant al democrației parlamentare; • Monarhia și partidele politice; • Monarhia între rolul politic și imaginea publică.

<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p>	<p>Biografii regale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regele Carol I și Regina Elisabeta; • Regele Ferdinand I și Regina Maria; • Regele Carol al II-lea și Regina Elena; • Regele Mihai I și Regina Ana; • Principele Nicolae; • Principesa Elisabeta; • Principesa Ileana.
<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.1. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p> <p>4.1. Descoperirea unor oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente</p> <p>4.2. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate</p> <p>4.3. Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate</p> <p>4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene</p> <p>4.5. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice în contexte istorice și cronologice</p>	<p style="text-align: center;"><i>I. Monarhia de la europenizare la întregirea națională</i></p> <p><i>Carol I al României – de la dinastia de Hohenzollern la Regatul modern român</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Instaurarea dinastiei străine și succesiunea la tron; • Carol I în politica internă. De la stratagema abdicării la rotativa guvernamentală; • Monarhia și modernizarea societății românești; • Monarhia – arbitru în viața politică din România; • Politica externă – proiecte și acțiuni; • Independența și proclamarea Regatului României; • Carol I și problema țărănească; • Carol I și problema războiului de întregire națională.

<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici</p> <p>2.1. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p> <p>4.1. Descoperirea unor oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente</p> <p>4.2. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate</p> <p>4.3. Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate</p> <p>4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene</p> <p>4.5. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice în contexte istorice și cronologice</p>	<p><i>Ferdinand I – Regele constituțional</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Familia Regală - implicare și determinare în războiul pentru întregire națională; • Marea Unire și încoronarea de la Alba Iulia; • Misiune politică și imagine publică la Conferința de pace de la Paris (1919); • Monarhia constituțională ereditară.
<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.1. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse</p>	<p><i>II. Un nou cadru de manifestare al instituției monarhice</i></p> <p><i>Carol al II-lea – monarhul autoritar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Criza dinastică din România: Actul de la 4 ianuarie 1926; • Percepția Regenței ca instituție publică; • Prințul moștenitor, cetățeanul Carol Caraiman și Regele restaurator; • Carol al II-lea – obiective și măsuri pentru preluarea puterii politice; • Carol al II-lea - regimul monarhiei autoritare și partidul unic; • Prăbușirea României Mari. Destrămarea statului național și eșecul regimului de autoritate monarhică.

<p>istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p> <p>4.1. Descoperirea unor oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente</p> <p>4.2. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate</p> <p>4.3 Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate</p> <p>4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene</p> <p>4.5. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice în contexte istorice și cronologice</p>	
<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.2. Utilizarea termenilor/conceptelor specifici(e) istoriei în contexte care implică interpretări și explicații interdisciplinare</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.1.Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate</p> <p>2.2.Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>3.1. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținută de acestea</p> <p>3.2. Analizarea mesajelor transmise de surse istorice variate prin compararea terminologiei folosite</p> <p>4.1. Descoperirea unor oportunități în cercetarea istoriei ca sursă a învățării permanente</p> <p>4.2. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza fenomenelor istorice studiate</p> <p>4.3 Analizarea punctelor de vedere similare, opuse și complementare în legătură cu fenomenele istorice studiate</p> <p>4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene</p> <p>4.5. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice în contexte istorice și cronologice</p>	<p><i>Mihai I al României – o victimă a Cortinei de Fier</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Regele-Copil și Voievodul de Alba Iulia; • Monarhia în perioada septembrie 1940 - august 1944; • Actul de la 23 august 1944 –expresie a voinței Regelui Mihai I; • Monarhia după 23 august 1944; • 30 decembrie 1947 – abdicarea forțată a Regelui Mihai I și proclamarea republicii; • Familia Regală în exil (1948-1989); • Familia Regală și statutul său politico-juridic după 1989; Statutul membrilor familiei domnitoare promulgat în 2007; • Monarhia română în contextul monarhiilor europene.

<p>1.1. Construirea unor explicații și argumente intra- și multidisciplinare cu privire la evenimente, fenomene și procese istorice</p> <p>1.3. Exprimarea unei opinii în limbajul adecvat istoriei utilizând termeni specifici din istoria monarhiei.</p> <p>2.2. Compararea și evaluarea unor argumente diferite în vederea formulării unor judecăți proprii</p> <p>4.4. Realizarea de conexiuni între informațiile oferite de sursele istorice și contextul vieții cotidiene</p> <p>4.5. Plasarea evenimentelor și proceselor istorice în contexte istorice și cronologice</p>	<p><i>Rolul monarhiei în dezvoltarea instituțiilor culturale și ridicarea de monumente publice în România.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atribuții ale monarhului și forme de manifestare în spațiu public și privat; • Implicarea monarhiei în activitatea instituțiilor culturale și a expozițiilor.
---	--

Sugestii metodologice

Programa propune o abordare care respectă abordările tematice ale noilor programe școlare pentru cursul superior al liceului.

De asemenea, programa pentru cursul opțional este structurată astfel încât contribuie la susținerea competențelor generale și specifice ale cursului general de istorie, accentul căzând în cazul acestui curs opțional pe valorificarea optimă a surselor istorice, a istoriei orale, a mărturiilor contemporanilor, permițând elevilor să descopere fascinația trecutului, dar și similitudinile cu viața contemporană lor.

Competențele specifice trebuie abordate prin prisma perspectivelor multiple asupra istoriei, a problemelor sensibile și controversate, a abordărilor inter- și transdisciplinare, educației pentru drepturile omului, a educației pentru diversitate, a educației pentru egalitatea de gen, a strategiilor de argumentare, negociere și cooperare, a utilizării în domeniul predării istoriei.

În aplicarea programei de curs opțional, cadrele didactice trebuie să urmărească centrarea demersului didactic pe următoarele coordonate:

a) proiectarea didactică

- utilizarea metodelor de învățare activă în mod prioritar în raport cu metodele clasice;
- respectarea noilor roluri ale profesorului: creator de curriculum, creator de situații de învățare, consilier, moderator, partener sau evaluator;
- integrarea informațiilor obținute în medii non-formale și informale de învățare;
- accentuarea demersurilor care dezvoltă gândirea critică și înțelegerea valorilor statului de drept;
- utilizarea noilor tehnologii de comunicare și informație (TIC)

b) activități și situații de învățare

- utilizarea textelor literare, a informațiilor apărute în presă;
- vizite la muzee, colecții particulare și monumente, excursii tematice;
- dimensiunea comparativă a activităților la clasă realizată prin *activitatea pe grupe* (jocul de rol, simulări de conflict și negociere) și *activități de proiect* (mape tematice, aritmografe, careuri de cuvinte, fotomontaje, prezentare în power-point, filme didactice)

c) evaluarea în raport cu orientarea demersului didactic

- folosirea tuturor tipurilor de evaluare (inițială, continuă și sumativă, evaluare de proces, de produs și de progres);
- utilizarea metodelor și instrumentelor complementare de evaluare (autoevaluarea-autotestul, portofoliul, activitatea extrașcolară - inițiative culturale, pregătirea de vizite tematice și/sau sesiuni de comunicări, cerc de dezbateri, mese rotunde și ateliere de lucru la simpozioane).

Evaluarea reprezintă o componentă organică a demersului didactic. Evaluarea trebuie să se realizeze cu respectarea tipurilor și formelor de evaluare.

Centrarea demersului didactic pe activitatea elevului, abordarea conținuturilor din perspectiva competențelor specifice care le sunt asociate de programă și din perspectiva elementelor care formează setul de valori și atitudini indicate în programă, solicită adecvarea evaluării elevilor în raport cu această orientare a demersului didactic.

Proiectarea demersului didactic (unități de învățare și lecții) are în vedere respectarea sugestiilor metodologice. Alegerea metodelor și procedeelelor, mijloacelor didactice și a conținuturilor necesare pentru a obține rezultatele învățării descrise prin competențele specifice constituie o opțiune individuală a profesorului.

Autori:

Prof. Dr. Nicolae CRISTEA - Colegiul Național „Iulia Hasdeu”- București

Prof. Mihai MANEA - Colegiul Național „Iulia Hasdeu” –București